

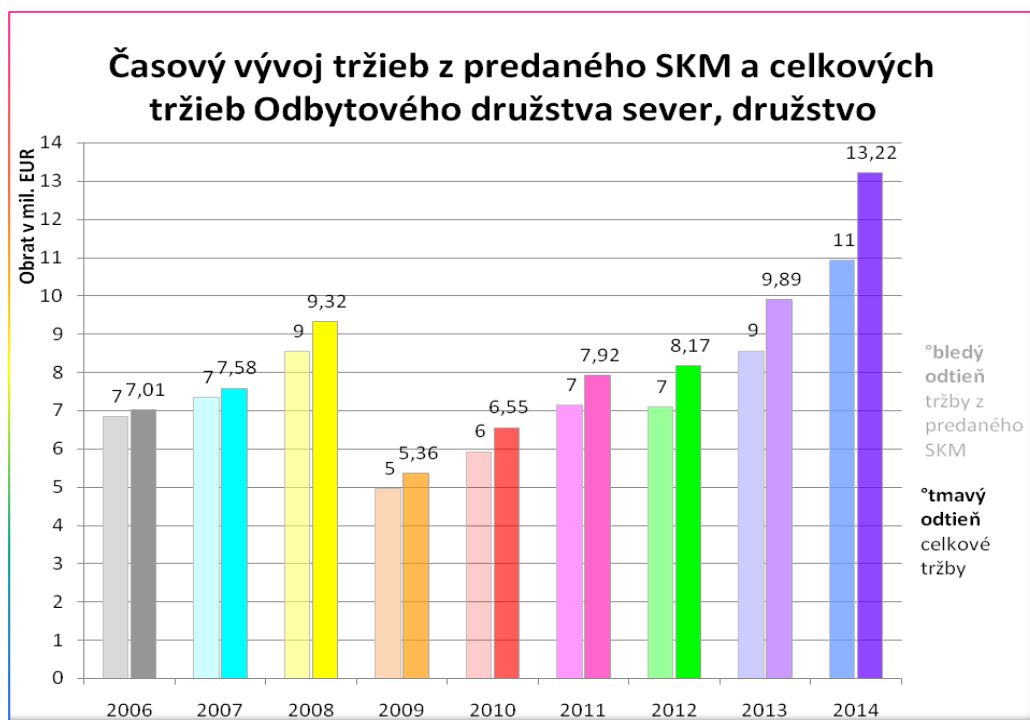
„SÚČASNÝ VÝVOJ A PERSPEKTÍVY – PRÍLEŽITOSTI K ROZVOJI OBCHODNEJ ORGANIZÁCIE SLOVENSÝCH PRODUCENTOV MLIEKA“

Milé dámy, vážení páni.

Odbytové družstvo sever, družstvo je odbytovou organizáciou prvovýrobcov mlieka stredného a severného Slovenska. Ustanovujúcou členskou schôdzou bolo zložené v závere roka 2004, pričom svoju obchodnú činnosť zahájilo v roku 2005. Hlavnou činnosťou spoločnosti je predaj surového kravského mlieka jednak členov, ako aj nečlenov družstva jeho spracovateľom v Slovenskej republike. Taktiež disponuje aj mliekom ďalších piatich prvovýrobcov, ktorí sú ešte len čakateľmi na členstvo v našej odbytovej organizácii a ďalší majú záujem do nej vstúpiť.

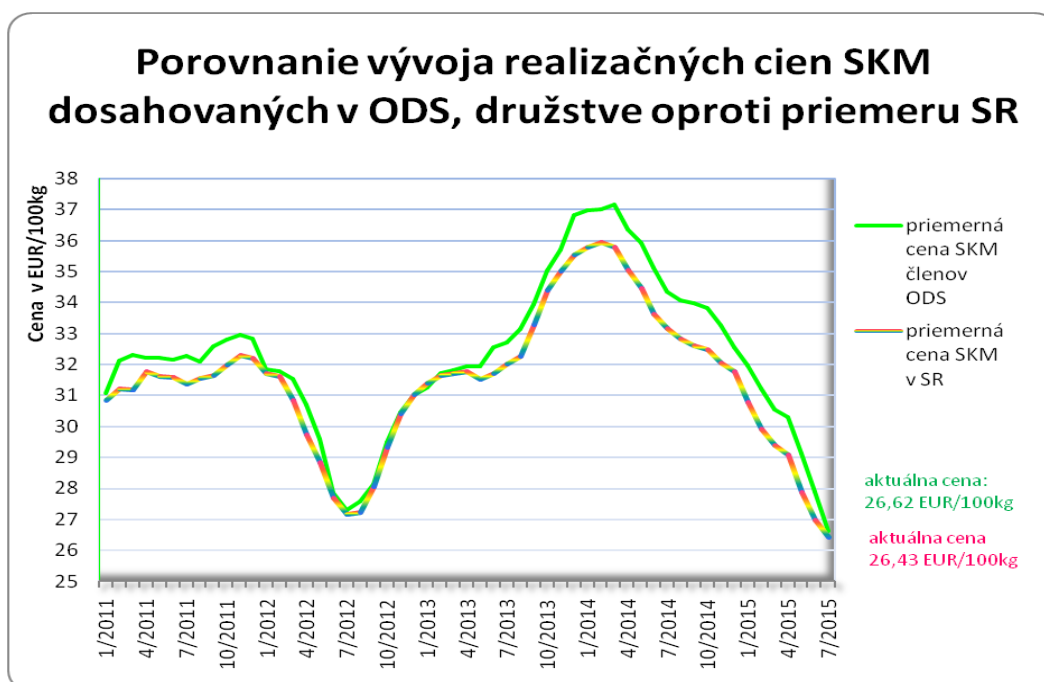
Na začiatku svojho pôsobenia malo družstvo 10 zakladajúcich členov, postupom času pribúdali ďalší a súčasnosti máme už 22 členov. Podstatná časť členov družstva hospodári v horských a podhorských oblastiach s dominujúcou živočíšnou výrobou. Keby sme mali namodelovať priemerného člena družstva, hospodáril by na výmere približne 1 000 hektárov s prevažujúcou kultúrou TTP, s minimálnou produkciou tržných plodín, ako najmä repka, pšenica, jačmeň či krmoviny na ornej pôde a choval by 500 ks hovädzieho dobytku.

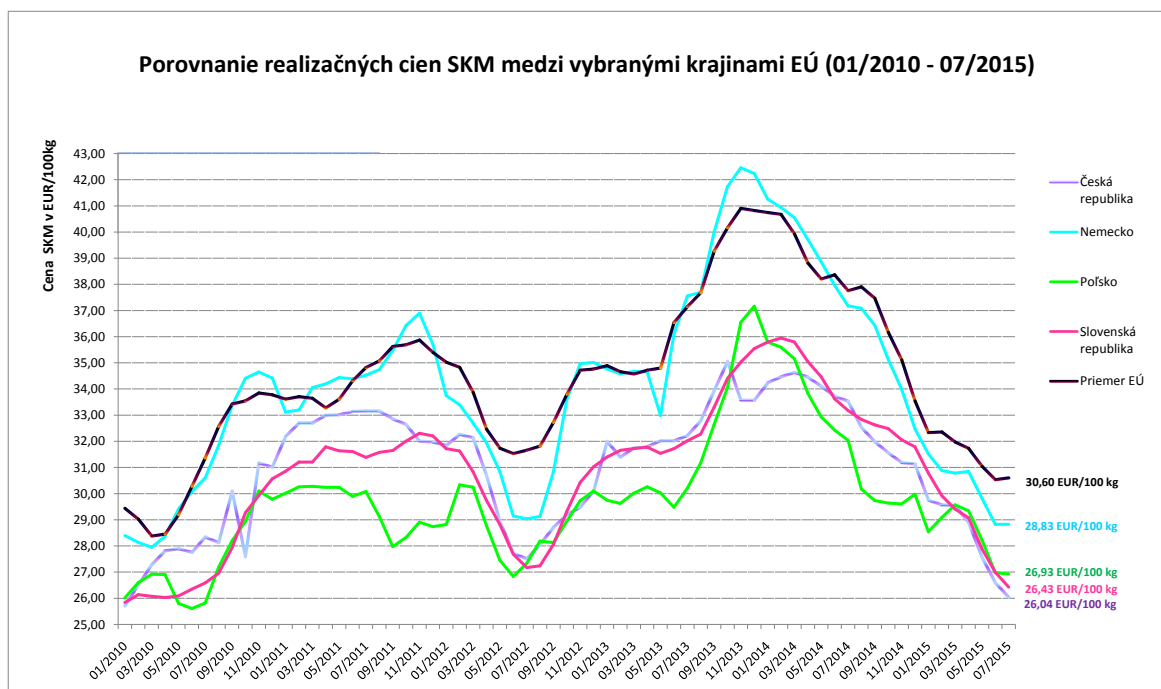
Za takmer dvanásť rokov fungovania sa Odbytové družstvo sever, družstvo z pohľadu ročného obratu stalo najväčšou organizáciou tohto druhu na Slovensku. Celkové množstvo predaného mlieka za kvotačný rok 2014/2015 dosiahlo 32 miliónov kg. Tržby z predaja mlieka tak tvoria značnú a tú najpodstatnejšiu časť celkových tržieb spoločnosti.

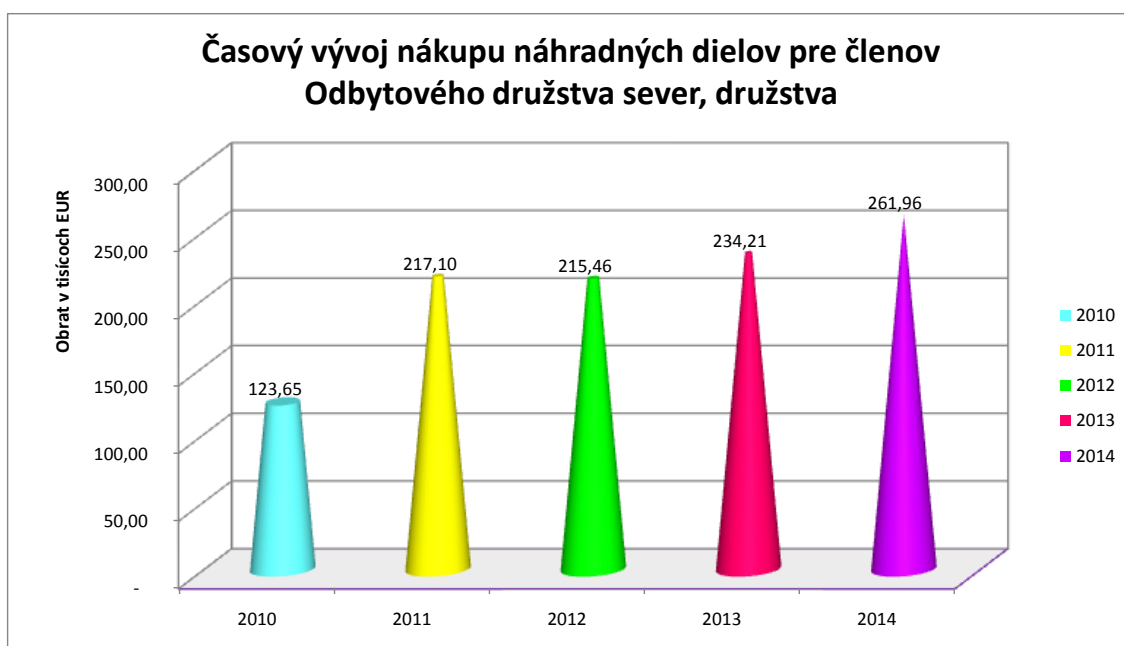
V rámci obchodnej stratégie predaja mlieka sa družstvo sústreďuje len na stabilných domácich partnerov, a to jednak veľkoodberateľov, ako aj lokálnych spracovateľov surového kravského mlieka.

Skúsenosti z obdobia viac ako jednej dekády pôsobenia na trhu ukazujú, že sú pre nás najčítateľnejšími partnermi v odbyte mlieka práve mliekarne s domácim kapitálom. Menšiu časť odbytu mlieka rádovo v % uskutočňujeme aj prostredníctvom malých spracovateľov zameraných na tradičné slovenské špeciality, ktorí svoju produkciu charakteristickú vyššou pridanou hodnotou realizujú z časti aj v prevádzkach zameraných na klientov v rámci aktívneho cestovného ruchu. Obchodná stratégia družstva sa prirodzene premieta do vyššej realizačnej ceny mlieka ako je slovenský priemer. Dosahovaná priemerná realizačná cena sa počas celého obdobia fungovania družstva pohybuje v rozpätí 101 – 104 % oproti priemeru v SR.

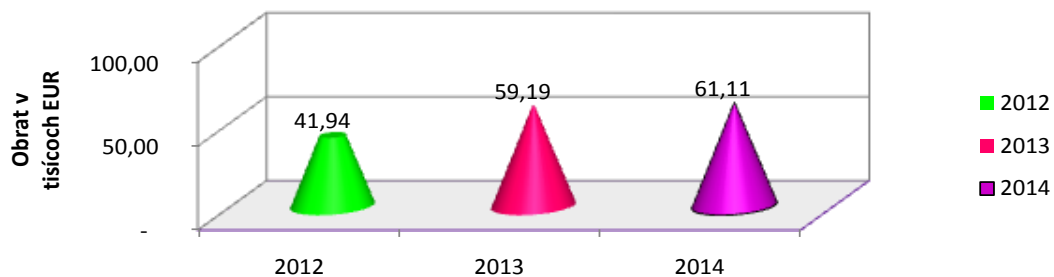

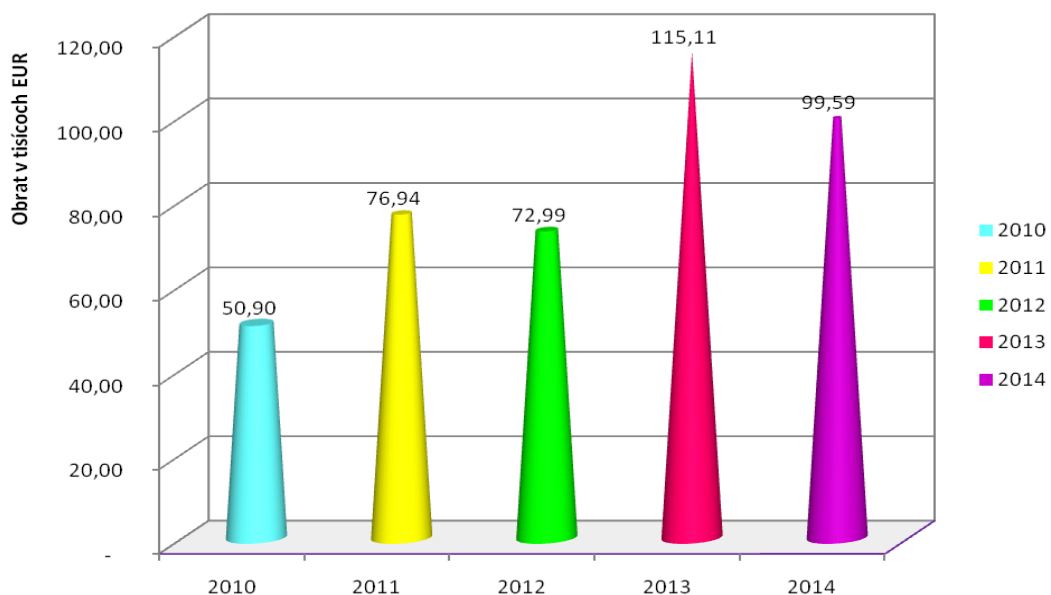
Odbytové družstvo sever, družstvo malo od samého počiatku vyššie ambície ako len predávať mlieko svojich členov. Do portfólia aktivít firmy sa tak postupne dostali ďalšie obchody ako spoločný nákup náhradných dielov, olejov do techniky, pneumatík, hnojív, osív, chemických ochranných prostriedkov, čistiacich a dezinfekčných prípravkov, zložiek kŕmnych zmesí či telekomunikačných služieb. Družstvo tiež sprostredkuje pre členov nákup nafty a veterinárnych prípravkov či odborné poradenstvo. Tým, že vystupujeme ako veľkoodberateľ, u dodávateľov máme tak lepšiu vyjednávaciu pozíciu pri dohadovaní čo najlepších zmluvných podmienok, či najvýhodnejšej ceny na dlhšie časové obdobie za ten ktorý tovar, službu či surovinu pre našich členov a naopak dodávateľom garantujeme finančné krytie za odobratý tovar a služby. Všetky obchody družstva fungujú výlučne na báze dobrovoľnosti.

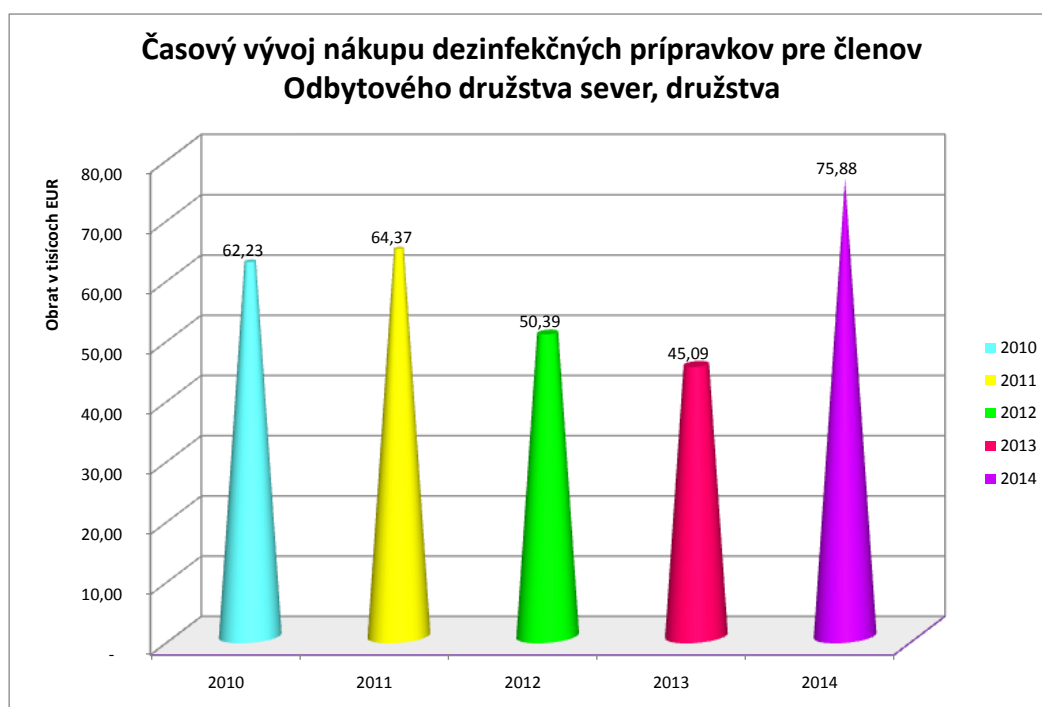
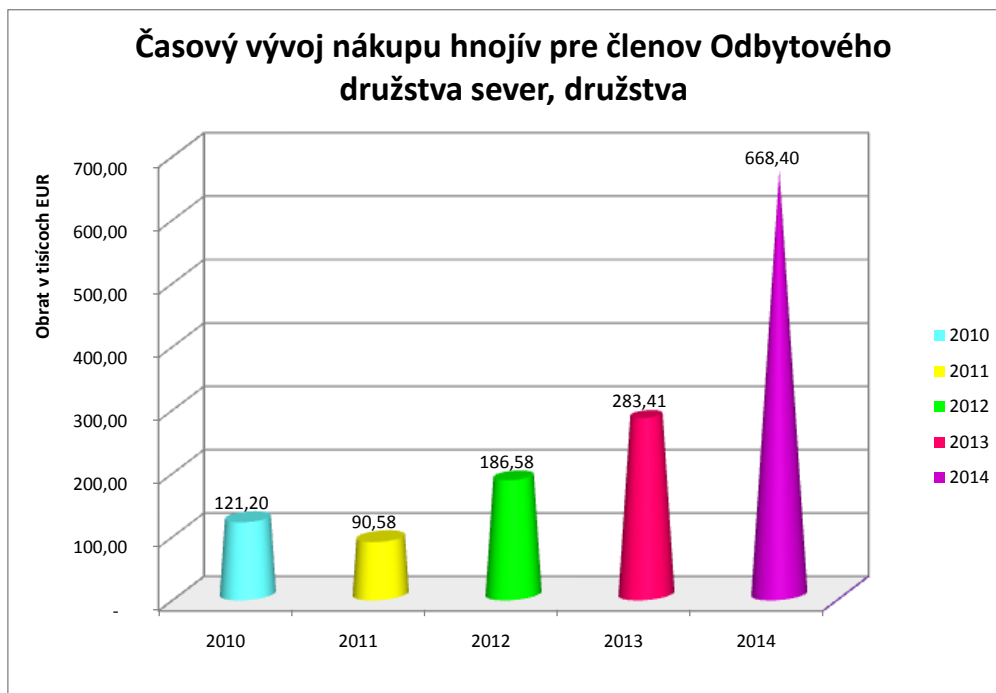

Časový vývoj nákupu motorových, prevodových a hydraulických olejov pre členov Odbytového družstva sever, družstva

Časový vývoj nákupu pneumatík a doplnkového sortimentu pre členov Odbytového družstva sever, družstva

Za obdobie fungovania družstva sme vďaka korektnej a serióznej finančnej politike prispeli niekoľko krát k odvráteniu pokusov externého prostredia o kapitálové ovládnutie niektorých členských podnikov.

Odbytové družstvo sever, družstvo v súčasnosti prevádzkuje aj sklad mliečnych výrobkov a uskutočňuje tak veľkoobchodný a maloobchodný predaj výrobkov produkovaných v mini-mliekárňach členov družstva, ako aj v spracovateľských prevádzkach, ktoré od nás nakupujú mlieko. Prostredníctvom pojazdných mliečnych expresov, ktorými sme povýšili priamy predaj z dvora do dvora priamo k spotrebiteľovi,

tak prinášame kvalitnú domácu produkciu a čerstvé surové kravské mlieko do takmer 300 obcí viacerých regiónov Slovenska, ako Turiec, Tekov, Horná Nitra, Horné Považie, Kysuce, Orava či Liptov.

Ako najväčšie riziká súčasnosti pre rozvoj v sektore mlieka vnímame na jednej strane devastujúce globálne vplyvy vrátane „neokoloniálnych“ praktík niektorých obchodných reťazcov. Žiaľ slovenský spotrebiteľ vzhľadom k výške svojich príjmov častokrát siaha po menej kvalitných výrobkoch, zahraničných, ktoré sú mu cenovo prístupnejšie, čo má v konečnom dôsledku negatívny dopad aj pre našu ekonomiku. Ďalším rizikom je v mnohých bodoch, podľa nášho názoru, nezmyselná poľnohospodárska politika EÚ. Trendom je podpora malých podnikov, no v našich podmienkach drvivú väčšinu tvoria práve stredné a veľké poľnohospodárske podniky, pričom si myslíme, že v blízkej budúcnosti čaká aj ostatnú Európu združovanie poľnohospodárskych podnikov do väčších celkov, pretože stredné a veľké podniky majú svoje ekonomické opodstatnenie. Za nedostatočný považujeme aj existujúci systém podpôr poľnohospodárstva v znevýhodnených oblastiach SR. Sme hornatou krajinou a veľká väčšina pôd má svoje špecifické znevýhodnenia, ktoré nie je možné ovplyvniť. Ďalšou prekážkou je aj celková veľmi nízka úroveň podpory živočíšnej výroby zo strany štátu ako aj zlým prerozdeľovaním dotácií pridelených EÚ. Mnohí z nás by aj chceli investovať finančné prostriedky do zefektívnenia výroby, zlepšenie podmienok chovu hospodárskych zvierat, do rekonštrukcie či modernizácie svojich prevádzok, no zvyčajne si nemôžeme dovoliť stanoviť cenu podľa skutočných nákladov, ale musíme sa prispôbovať cenám na trhu, ktoré diktujú odberatelia, resp. globálne obchodné reťazce. V tomto kontexte len ťažko možno hovoriť o napĺňaní politiky potravinovej samostatnosti a bezpečnosti SR.

Veľkým problémom súčasnosti je nastúpivšia mliečna kríza, ktorá je dôsledkom skončenia platnosti mliečnej kvóty a politickými udalosťami v európskom priestore. Cena mlieka za posledný rok rapídne klesá. V súčasnosti sa cena za kilogram surového kravského mlieka pohybuje na úrovni 26 centov, pričom výrobné náklady predstavujú minimálne o desať centov vyššiu hodnotu. Keď zoberieme do úvahy štátnu podporu, ktorá dnes pri priemernej úžitkovosti predstavuje sumu 3,7 centa na kilogram surového kravského mlieka a druhú formou podpory, ktorou môže prvovýrobca získať 1,9 centa, tým, že splní požiadavku dobrých životných podmienok zvierat, tak výsledná suma 5,6 centa za kilogram získanej podpory je stále málo. Je preto žiaduce prijať opatrenia, ktorými sa zabráni tak prudkému prepadu ceny, ale je zrejmé a zjavné, že to nebude hneď. V blízkej budúcnosti tak aj bez prehnaného pesimizmu očakávame postupné znižovanie domácej výroby mlieka, čo v konečnom dôsledku môže priniesť tlak na rast ceny suroviny a jej ešte výraznejšie kolísanie v čase.

Z pohľadu príležitostí do budúcnosti je našou ambíciou rast počtu členov družstva a zvýšenie trhového podielu v obchode s mliekom na Slovensku na úroveň presahujúcu 10 % a tiež zväčšiť objem spoločných nákupov jednotlivých vstupov do výroby za účelom získania množstevných zliav, pretože najlacnejšie peniaze sú ušetrené peniaze.

Zamýšľame sa nad otázkou kapitálového vstupu do niektorej zo slovenských mlieko-spracujúcich prevádzok.

V nadväznosti na nové programovacie obdobie 2014 – 2020 zas chceme využiť zdroje z eurofondov na hľadanie spôsobov a realizáciu zefektívnenia výroby mlieka. Dôležitým krokom vpred bude určite nájsť spôsob a kráčať spoločnou cestou spolu

so spracovateľmi mlieka. Využívať odborné poradenstvo a dbať na neustále vzdelávanie a napredovanie. Osvedčilo sa nám to aj v minulosti, kedy sme v rámci predchádzajúceho programovacieho obdobia spolupracovali s výživárskou spoločnosťou, ktorá vzdelávala zootechnickú službu v oblasti výživy hospodárskych zvierat, výroby kvalitných objemových krmív, genetiky či zootechnickej a veterinárnej starostlivosti.

V rámci obchodnej stratégie predaja mlieka a mliečnych výrobkov chceme reagovať na pokračujúci pozitívny trend, ktorý vidíme v záujme časti domáceho obyvateľstva o kvalitné domáce potraviny a silnejúci odbyt farmárskych výrobkov v aktívnom cestovnom ruchu. Plánujeme aj naďalej hľadať spôsoby, ktorými prilákame ešte viac ľudí k našim pojazdným mliečnym expresom, aby si kupovali čerstvé mlieko a mliečne výrobky vyrobené z kvalitného mlieka pochádzajúceho práve z nášho regiónu a podporovať tak predaj mliečnych výrobkov našich členov družstva. Mnohí sa neprezentujú v obchodných reťazcoch, pričom vyrábajú svoje výrobky podľa slovenskej tradičnej gazdovskej receptúry a postupov bez použitia konzervačných látok. Veríme, že aj malými a postupnými krokmi môžeme prispieť k podpore spotreby slovenského mlieka a mliečnych výrobkov.